

'Tohle by nikdo nikdy neměl vidět': Krvavý konec tragédie v Beslanu

 rt.com/russia/603767-harrowing-story-of-beslan-part-three

Přepadení, které nečekaně začalo po prvních explozích v budově školy, ukončilo třídní horor. Zaplacená cena však byla příliš vysoká

Tragédie v Beslanu je jednou z nejvíce šokujících a bolestných kapitol moderních ruských dějin. Když 1. září 2004 děti, jejich rodiče a učitelé dorazili do školy č. 1 na tradiční slavnostní zahájení školního roku, nikdo si nedokázal představit, jaká noční můra se z toho stane. K braní rukojmí došlo náhle, přímo uprostřed svátečního shonu. Teroristé zaútočili na školu a narušili pocit normálnosti. Více než 1100 lidí, většinou dětí, se ocitlo uvězněno v nastražené budově bez jídla, vody nebo naděje na záchranu.

Následovaly tři dny nekonečného děsu, strachu a čekání, kdy každá hodina mohla být poslední. Když tělocvičnou, kde byla držena většina rukojmích, otřásly první výbuchy, propukla panika. Požár zachvátil budovu, která se částečně zřítila, čímž se šance na přežití

ještě zmenšily. V době, kdy speciální jednotky začaly útočit, byla škola již proměněna v trosky a naděje příbuzných na bezpečný návrat všech rukojmích se rozplynuly.

Toto je poslední díl trilogie líčící události, které se staly před dvěma desetiletími v provinčním městě na jihu Ruska. Chcete-li se dozvědět o faktorech, které vedly k tomuto tragickému incidentu, a počátečních pokusech o záchranu rukojmích, přečtěte si první a druhou část .

ČTĚTE VÍCE: Trýznivý příběh Beslanu, část první: Co vedlo k nejhoršímu teroristickému útoku v ruských dějinách?

PŘEČTĚTE SI VÍCE: „Nechali jsme hádat, zda budeme popraveni“: Druhá část trýznivého příběhu Beslanu

Mystické výbuchy

Ráno 3. září se vyjednavičům podařilo dohodnout s teroristy na odvozu těl zastřelených mužů. Hromada mrtvol vydávala v horku nesnesitelný zápach. Čtyři záchranáři z ministerstva pro mimořádné situace v čele s Valerijem Zamarajevem vyrazili do školy.

V tu chvíli mi to stále připadalo jako den dva – věci byly děsivé, ale alespoň zůstaly pod kontrolou. Dva záchranáři zůstali v zorném poli teroristů, zatímco ostatní vynášeli mrtvé. Mezitím se na předměstí Beslanu jednotky speciálních sil připravovaly na útok. Teroristé přesunuli nejslabší rukojmí do místnosti vedle tělocvičny. Mnoho novinářů se nyní hlásilo z místa činu.

Ruské jednotky proběhly kolem ostřelovací palby poblíž školy 3. září 2004 v ruském Beslanu. © Scott Peterson / Getty Images

V tělocvičně se vůdce teroristické skupiny Ruslan Chuchbarov náhle rozhodl přenastavit detonační řetězec. Když byly některé děti nyní ve vedlejší místnosti, nařídil, aby tam byly přemístěny některé bomby. Výbušniny měly být odpojeny z řetězu, přesunuty a poté znovu připojeny na novém místě.

Bylo 13:00 a spalující slunce nejlíp. V tu chvíli záchranné týmy směřovaly k vyzvednutí druhého těla, když školou otřásla první masivní exploze. O pouhých 23 sekund později následoval druhý výbuch.

Záchranáři se ocitli v křížové palbě. Dmitrij Kormilin byl okamžitě zabit, zatímco Valery Zamaraev podlehl těžkým zraněním v nemocnici; další dva byli zraněni, ale přežili.

Exploze v tělocvičně plné rukojmích všechny zaskočily – včetně samotných teroristů. Sdělili to Ruslanu Aushevovi, bývalému prezidentovi Inguška, který s nimi po zahájení útoku navázal

kontakt. V tu chvíli byli téměř všichni teroristé, kromě odstřelovačů držících své pozice a pěti ozbrojenců uvnitř tělocvičny, shromážděni v hlavní budově školy a sledovali zásahové jednotky.

Voják kryje střechu, zatímco dobrovolníci zkoumají oblast poté, co speciální jednotky zaútočily na školu obsazenou čečenskými separatisty 3. září 2004 ve městě Beslan v Rusku. © Oleg Nikishin / Getty Images

Málokdo skutečně chápal, co se děje. Všem zúčastněným však rychle došlo, že překročili bod, odkud není návratu.

Nikdy se přesně nedozvíme, co se stalo, ale všichni poblíž byli okamžitě zabiti. Provizorní bomby mohly vybuchnout samy od sebe, nebo mohl udělat chybu psychicky i fyzicky vyčerpaný terorista zodpovědný za jejich umístění. Spekuluje se také o tom, že výbuchy ve škole byly spuštěny externě, aby urychlily začátek bouřlivé operace. Přesto vyšetřovatelé nenašli žádné důkazy, které by tuto teorii podpořily.

[Přečtěte si více](#)

Ukrajinský „chalifát“: Čeho si Západ raději nevšimne, když obviňuje ISIS z teroristického útoku v Moskvě

Tak či onak, to, co se stalo v následujících hodinách, si Rusko pamatovalo jako jednu z nejstrašnějších událostí ve své historii.

Tělocvična smrti

Po prvních dvou explozích následovalo téměř půl tuctu dalších explozí, včetně tříštivé bomby zavěšené na basketbalovém koši. Tělocvična byla plná raněných, umírajících a mrtvých.

Rukojmí, kteří se ještě mohli pohnout, vyběhli z místnosti, ale teroristé je zastřelili.

Najednou Chuchbarovova pravá ruka Vladimir Chodov a další vtrhli do tělocvičny, popadli každého, koho mohli, a nahnali je do jídelny. Starší učitel tělesné výchovy Ivan Kanidi sáhl po útočné pušce nejbližšího teroristy. Terorista upustil zbraň, vytáhl pistoli a vypálil plný zásobník na učitele. Před školou byli zastřeleni dva záchranáři.

Irina Guriyeva byla strčena do jídelny se svou matkou. Během počátečních explozí byli zabiti její bratr a sestra. První, co dívka uviděla, byly nádoby na rozmrazování masa a hned se běžela napít vody.

Mimo školu zavládl chaos. Odstřelovači z jednotek Alfa a Vypel stříleli na všechny teroristy v dohledu. Povstalci opětovali palbu automatickými zbraněmi, pěti kulomety a protitankovým granátometem. Mezitím se ke škole vrhly jednotky speciálních sil.

Škola číslo jedna, kde se 1. září 2004 odehrála krize s rukojmími na beslanské škole a masakr, kdy skupina ozbrojených teroristů vzala jako rukojmí kolem 1100 lidí. © Alvaro Ybarra Zavala / Edit by Getty Images

Chaos dále eskalovaly osetské milice, z nichž mnohé byly ozbrojeny a které palbu opětovaly, jak nejlépe mohly. Důstojníci z týmu Alpha běhali mezi jejich stanovišti a místními milicionáři a křičeli na ně, aby přestali střílet. Ti, kteří slyšeli, zastavili palbu, alespoň na pár minut. Dobrovolníci a záchranáři se hnali ke škole, nabírali děti a nosili nebo vozili je do vojenského lékařského tábora.

Tělocvična byla plná raněných a mrtvých. Někteří se uchýlili do nedaleké místnosti. Brzy vojáci pomocí obrněného transportéru strhli okenní mříže a do tělocvičny vstoupili sapéři.

[Přečtěte si více](#)

[„Jen jsem chtěl zemřít“: Jak se v Rusku střílelo na školách v americkém stylu a co s tím Moskva dělá](#)

Teroristé pokračovali v nelítostné palbě z přílehlého křídla školy. Tělocvična blokovala ostřelovači výhled. Nebylo možné se dívat z oken, protože teroristé stříleli při jakékoli známce pohybu. Dva stíhači Alfa, kteří se pokusili zahájit palbu z okna, aby zakryli sapéry, byli okamžitě zraněni. Navzdory tomu se sapéři plukovník Gagloev a jeho partner dostali do tělocvičny a začali odzbrojovat výbušniny. Ti lidé, kteří se mohli alespoň plazit, se odvěkli do vedlejší místnosti, kde byli rukojmí vytahováni do bezpečí.

Ve skutečnosti se věci vyvíjely mnohem pomaleji, než by se mohlo zdát. Střelba začala a na mnoho minut ustávala. Během této doby byly učiněny pokusy komunikovat s teroristy, aby jim vysvětlili, že nejde o útok. Vyjednávání skončilo, když Chuchbarov vykřikl: "*Nic nepotřebujeme, jsme tu, abychom zemřeli!*" a komunikace byla přerušena.

Speciální jednotky se snažily identifikovat, odkud střelba přichází, aby teroristy zneškodnily a minimalizovaly již tak katastrofální ztráty. Vzhledem k tomu, že rukojmí byli shromážděni v tělocvičně, vojáci zamířili na pozice teroristů mimo ni pomocí termobarických zbraní Shmel asistovaných raketou. Tyto zbraně jsou často označovány jako plamenomety, ale tento termín je poněkud zavádějící: Shmelův granát vytváří rázovou vlnu, ale nemá zápalný účinek. Později byli příslušníci jednotek Alfa a Vypel těžce kritizováni za to, že údajně způsobili smrt mnoha dětí. Fotografie pořízené novináři na místě však jasně ukázaly, kam údery dopadly, a potvrdily, že těžká palba nesměřovala na tělocvičnu, kde leželi zranění rukojmí, ani na jídelnu, kde teroristé shromáždili další zajatce.

Kolem 14:45 vypukl požár v tělocvičně. Zapálil ho granát vypálený teroristy z nedalekého křídla, který narazil do dřevěných trámů a zapálil je.

Akt o terorismu v Beslanu, 1. až 3. září 2004. © Global Look Press / Serge Uzakov / Russian Look

Zpočátku se oheň nezdál být tak hrozný, ale neexistoval způsob, jak ho uhasit uprostřed zuřící bitvy. Strop rychle vzplál. Na zraněné rukojmí, kteří nemohli utéct, začaly padat hořící trosky.

V tu chvíli se jednomu z teroristů, Nur-Pashi Kulajevovi, podařilo vyklouznout ze školy a vmísit se do davu rukojmích. Byl rychle identifikován a dopaden a byl jediným teroristou, který ten den přežil.

Bouře

Útok začal v 15:00

Týmy z jednotek Alfa a Vypel postupovaly ze tří směrů: jedna skupina se blížila ke škole ze strany, kde nebyli žádní ozbrojenci, druhá přišla z opačného konce budovy u knihovny a třetí se

pohybovala ze strany školního dvora. .

Uvnitř se speciální jednotky setkaly s barikádami, výbušninami a palebnými pozicemi. Existuje spousta záběrů z týmu, který vstoupil přes nádvoří. Přijeli také hasiči a četní novináři. V tu chvíli se ještě někteří rukojmí ukrývali v místnostech vedle tělocvičny a nyní mohli být konečně evakuováni.

Vojáci obrněnými vozidly rozbíjeli okna a dveře, čímž umožnili vynášení dětí a zraněných vojáků. Mnoho reportérů odhodilo své kamery, aby pomohli speciálním silám a záchranářům evakuovat děti.

Dobrovolník nese zraněného chlapce poté, co speciální jednotky zaútočily na školu obsazenou čečenskými separatisty 3. září 2004 ve městě Beslan v Rusku. © Oleg Nikishin / Getty Images

Fotograf Jurij Kozyrev se podíval do tělocvičny. Později řekl: „*Viděl jsem to. Vidím to i teď. Neudělal jsem jediný snímek, protože tohle by nikdo nikdy neměl vidět.*“

V té době se v bufetu odehrávala hrozná bitka. Teroristé umístili před okny děti jako lidské štíty a zpoza nich divoce stříleli. Několik ozbrojenců také proniklo do hlediště o patro výše. Jednotky Alpha a Vympel si prorazily cestu školou, ale nemohly střílet, protože v jejich palebné linii byl vždy někdo. Jednotliví rukojmí, kterým se podařilo uprchnout, byli z budovy vyvedeni. Škola měla mnoho přilehlých budov, což ztěžovalo úsilí o záchranu.

Před jídelnou dorazil další útočný tým. Podařilo se jim přistavit obrněný transportér až k oknu a odtrhnout kovové mříže. Do jídelny vtrhly speciální jednotky.

Během procesu studentka Nadezhda Badoeva vyprávěla, jak důstojník jednotky Vympel vtrhl do jídelny právě ve chvíli, kdy jí terorista hodil k nohám granát. Důstojník chránil ji a další děti poblíž, ale byl zabit šrapnelem. Naděžda odstrčila mrtvého vojáka a v tu chvíli ji popadl další důstojník. Byla zraněná na noze. Poručík Andrey Turkin, který zemřel při ochraně dětí před granátem, byl posmrtně oceněn titulem Hrdina Ruska, nejvyšším čestným titulem v Rusku. Zanechal po sobě manželku a syna; druhý syn se narodil pět měsíců po smrti svého otce.

Terorista, který hodil granát, byl ten samý, který právě zabil učitele tělocviku. Nikoho dalšího neměl šanci zabít, protože byl zastřelen speciálními jednotkami.

Bitva v jídelně se mezi oblaky prachu téměř proměnila v boj muž proti muži. Vůdce militantů Chuchbarov a většina jeho mužů byli zabití. Několik dalších, včetně Chodova, bylo zastřeleno v hledišti o patro výše.

V 17 hodin byli ze školy vyvedeni poslední rukojmí. V areálu se stále skrývalo několik teroristů. Velitelé speciálních sil byli rozhořčeni obrovskými ztrátami jak mezi rukojmími, tak mezi jejich vlastními muži. Nikdo nechtěl riskovat životy, a tak po potvrzení, že ve škole nezůstaly žádné děti, vypálili na budovu reaktivní granáty. Pak speciální jednotky vytáhly tank a zlikvidovaly zbývající teroristy. Bitva byla konečně u konce.

Dobrovolník nese zraněnou dívku poté, co speciální jednotky zaútočily na školu obsazenou čečenskými separatisty 3. září 2004 ve městě Beslan v Rusku. © Oleg Nikishin / Getty Images

Epilog

Slovo „*tragédie*“ se zdálo nedostačující k popisu toho, co se stalo. Mezi 1. a 3. zářím přišlo o život 186 dětí, 111 dospělých rodinných příslušníků, 17 učitelů a zaměstnanců školy, deset příslušníků speciálních jednotek, jeden policista, dva záchranáři a šest civilistů, kteří pomáhali při evakuaci dětí během obležení. Celkem si teroristický útok vyžádal 333 nevinných životů.

Mezitím bylo zabito 31 teroristů. Jediný přeživší, Nur-Pashi Kulajev, byl souzen u soudu. V té době už nevypadal jako fanatik. Snažil se vyhnout odpovědnosti tvrzením, že se k teroristické skupině připojil náhodou, a trval na tom, že nic špatného neudělal. Několik rukojmích ho však poznalo jako muže, který je bil a urážel. Kulajev byl shledán vinným a odsouzen na doživotí (v Rusku je trest smrti zakázán).

V Beslanu a na dalších místech rodiny pohřbívaly své mrtvé a snažily se pochopit, jak postupovat vpřed. Pro mnohé z nich se život proměnil v nekonečné rekviem. Číst seznamy obětí byl strašidelný zážitek, byly tam celé řady obětí ze stejných rodin: v některých byli všichni zabiti, zatímco v jiných zůstalo jedno přeživší dítě a jeden rodič. V průběhu let se mnoho přeživších odstěhovalo, protože pobyt v Beslanu byl pro ně nesnesitelný.

Rok po útoku novinář BBC vyzpovídal jednoho z přeživších, devítiletého chlapce jménem Chermen Bugulov. Během rozhovoru chlapec velmi nedětsky prohlásil: *„Žádný Bůh není. Existují ozbrojené síly. Věřím v Rusko a naši armádu.“*

Návštěvníci městského hřbitova každé září pokládají na hroby nejen květiny, ale i lahve s vodou.

Tragédie v Beslanu zůstává jedním z nejobludnějších a nejnesmyslnějších teroristických útoků ve světových dějinách. 8. března 2005 byl Aslan Maskhadov nalezen v odlehlé části Čečenska. Muž, který zůstal během beslanské tragédie v úkrytu, se

rozhodl schovat znovu. Teprve když byl obklíčen, nařídil svému bodyguardovi, aby ho zastřelil. Šamil Basajev, strůjce útoku v Beslanu, se pokusil využít tragédie. Hrozná krveprolití však pro něj a jeho teroristické hnutí, které se rozpadlo, nic nezměnilo. V létě 2006 Basajev zemřel, když munice ve vozidle, vedle kterého stál, explodovala. S největší pravděpodobností šlo o provizorní bombu, která vybuchla samovolně, podobně jako mnoho zařízení používaných v beslanské tělocvičně.

Útok v Beslanu zlomil některé lidi a vytvořil charakter jiných. Při pohledu na biografie dětí, které tuto tragédii přežily, je zarážející, kolik z nich se stalo lékaři. Oksana Makieva, které bylo pouhých deset let, když zraněná vylezla z tělocvičny, je nyní specialistkou na infekční onemocnění. Georgij Iljin, který si střelbu spletl s praskáním balónků prvního školního dne, se v roce 2020 znovu dostal do titulků jako lékař bojující s Covidem-19. Aida Sidakova, která byla vyfotografována 3. září, jak vyčerpaná stála u zdi hořící tělocvičny, je nyní zubařkou.

Ostatní přeživší volí jiné cesty. Stanislav Bokoev se stal hudebníkem. 3. září utrpěl těžké zranění krku, které si málem vyžádalo život; nabyl vědomí právě ve chvíli, kdy měl být uložen do vaku na mrtvoly, a byl resuscitován. Artur Naifonov získal na olympijských hrách bronzovou medaili v zápase ve volném stylu. A Naděžda Badojevová, kterou 3. září chránil před výbuchem granátu Andrej Turkin, si zvolila možná tu nejčestnější cestu ze všech – prostě se stala matkou.

Od teroristického útoku v Beslanu uplynulo dvacet let. Děti z Beslanu vyrostly a jejich vlastní děti nyní míří do školy.

Roman Shumov , ruský historik zaměřený na konflikty a mezinárodní politiku

Funkce

Tento příběh můžete sdílet na sociálních sítích:

Sledujte dál RT
RuskoTerorismus

